

Weer Wat Wijzer

Zijn dieren ook 'links' of 'rechts'?

Dat mensen links- of rechtshandig zijn weten we. Maar geldt dat ook voor dieren? Ja, aldus Bonne Beerda, onderzoeker Gedragsecologie. Zo'n 90 procent van de mensen heeft een voorkeur voor rechts, een kleine 10 procent is linkshandig, en een procent maakt het niet uit. 'Deze voorkeur wordt lateralisatie genoemd en heeft zo z'n voordelen. Lateralisatie betekent dat taken over de hersenhelften worden verdeeld en hierdoor is het makkelijker om twee taken gelijktijdig uit te voeren.' Ook bij dieren komt lateralisatie voor. Zo heeft zo'n 70 procent van de honden en 80 procent van de katten een voorkeurspootje waarmee ze werken, spelen of wat ze gebruiken bij pootje geven. 'Bijna alle mensen hebben een voorkeur voor rechts, maar bij dieren is dat lang niet altijd zo. Bij katten is het aantal links- en rechtspotigen gelijk en honden hebben een lichte voorkeur voor links.'

Bepaalde studies bij honden en katten tonen een verband tussen afwezigheid van lateralisatie en angstigheid. Beerda: 'We moeten wel een slag om de arm houden, er wordt veel onderzoek gedaan naar lateralisatie, maar veel van deze studies zijn vrij klein.'

Ook bij vogels is sprake van lateralisatie, met name in hoe ze omgaan met het linker en rechter gezichtsveld. Beerda: 'Het rechter gezichtsveld geeft veel input aan de linker hersenhelft, deze is meer gespecialiseerd in routinewerk als voer zoeken en het linker gezichtsveld geeft input aan de rechterhersen helft

en wordt meer gebruikt voor nieuw dingen, zoals scannen op gevaar. Studies laten ook zien dat kippen nieuwe objecten vaker met hun linker gezichtsveld inspecteren. 'In de broedmachine kan een ei de laatste dagen worden blootgesteld aan licht, zodat het rechteroog, dat tegen de schaal aan ligt, meer licht vangt. Dit stimuleert lateralisatie van de hersenhelften en maakt dat kuikens beter gelijktijdig kunnen foerageren en opletten op gevaar.'

Naast honden, katten en kippen zijn er nog veel andere dieren die een voorkeur hebben zoals primaten, muizen, papegaaien en vissen.

Bij de meesten is de voorkeur dus op individueel niveau. Waarom mensen op populatieniveau een sterke voorkeur hebben is niet duidelijk. Er is geen bewijs dat rechtshandigen meer nakomelingen krijgen bijvoorbeeld, wat je zou verwachten als het een evolutionair voordeel biedt. Wellicht is het voor een deel cultureel bepaald en aangeleerd. \perp

'Bij katten is het aantal links- en rechtspotigen gelijk. Honden hebben een lichte voorkeur voor links'

Bonne Beerda, onderzoeker Gedragsecologie.

We worden dagelijks overspoeld met soms tegenstrijdige informatie. Hoe zit het nu precies? In deze rubriek geeft een wetenschapper antwoord op jullie prangende vragen.

Door te vragen word je wijzer. Durf jij 'm te stellen? Mail naar redactie@resource.nl

Illustratie Marly Hendricks